

# Комплексні рішення

«Нині клієнт потребує кроссекторального підходу, тому пріоритетні позиції в тих, хто має потенціал надати комплексний пакет юрпослуг»

ПЕРЕКОНАНИЙ СЕРГІЙ КОЛІСНИК, КЕРУЮЧИЙ ПАРТНЕР АО LES

— Як ваша компанія долає виклики, які постали перед усім українським бізнесом унаслідок повномасштабного вторгнення РФ?

— Повномасштабна військова агресія РФ докорінно змінила наше життя і погляди на світ. Ми звикли, підводячи підсумки року, говорити про його складність. Однак уже другий рік поспіль ці фрази набули зовсім іншого значення.

Війна не оминула і юридичний ринок, змінила його структуру, сферу надання послуг, змусила швидко адаптуватись до нових реалій і численних змін законодавства.

Чимало юридичних компаній втрапили свої кваліфіковані кадри, оскільки багато юристів, переважно жінок, виїхали за кордон. Однак наша команда продовжує працювати в тому самому складі, включно з партнерами, перебуваючи на території України. Таким чином ми змогли зберегти інтелектуальний потенціал об'єднання — головний актив, що зумовлює стабільність наших підходів і принципів та надає конкурентних переваг на ринку, — та зберегти довіру клієнтів.

Війна принесла страшні випробування для нашої країни, людей, всієї світової спільноти. Ми продемонстрували, що вміємо перемагати на полі бою. Однак ще одне важливе для всіх нас завдання — здобути перемогу в економічній сфері. Країна повинна стати привабливою для інвесторів у післявоєнний період, що потребує відкритого діалогу влади й суспільства для забезпечення прозорих правил ведення бізнесу, створення дієвих державних інституцій для гарантії сталого розвитку.

— Що змінилось у розвитку ваших ключових практик?

— Наразі не можна виділити жодної практики, яка б не зазнала впливу війни. Проте, як і в довоєнний період, найбільший попит спостерігається у сфері оподаткування, захисту в кримінальних провадженнях, потребують кваліфікованої юридичної допомоги також представники аграрного сектору економіки щодо різних правових питань та захисту бізнесу від рейдерства.

Клієнти масово звертаються із запитаними, пов'язаними з наслідками збройної агресії. Наприклад, щодо належної фіксації пошкоджень майна, завданих збитків, ведення військового обліку на підприємствах.

— Які спеціалізації в українському юридичному бізнесі ви вважаєте найперспективнішими?

— Ринок юридичних послуг надзвичайно різноманітний, кожна компанія має базову спеціалізацію та відповідних клієнтів. Наразі на ринку відбуваються суттєві



## СЕРГІЙ КОЛІСНИК

Народився у 1986 році в місті Донецьку. Закінчив Національну академію прокуратури України (магістр права). Кандидат юридичних наук. Працював в органах прокуратури України та Державної податкової служби України. З 2016 року — керуючий партнер двох адвокатських об'єднань: LES — «Правова та економічна безпека» та «Екобезпека». Спеціалізується на захисті бізнесу, податкових спорах, кримінальних провадженнях категорії White-Collar Crime, адміністративних і господарських справах, займається захистом інтересів населення та держави в екологічній сфері. Проводить наукову роботу, бере активну участь у законотворчій діяльності на правах експерта й консультанта.

трансформаційні процеси, які, звісно, дають нові можливості всім його гравцям.

Найкраща ситуація спостерігається в тих компаніях, які мають розгалужену експертизу. Нині клієнт потребує кроссекторального підходу, тому пріоритетні позиції в тих, хто має потенціал надати комплексний пакет юридичних послуг у різних сферах.

Також зниження активності на локальному ринку потребує зосередження потенціалу на міжнародних ринках як із погляду супроводу майбутніх інвестицій в Україну, так і задля допомоги великому українському бізнесу на нових ринках.

Після перемоги в процесі відбудови країни прогнозуємо значний попит і від українських, і від іноземних будівельних компаній на юридичний супровід проєктів.

Також активізація економічної ситуації в Україні (а ми всі на це сподіваємось) буде супроводжуватись увагою з боку

органів державного нагляду (контролю) та правоохоронних органів, що приведе до збільшення потреби в юридичному супроводі суб'єктів господарювання під час вирішення спорів з органами контролю з питань оподаткування, захисту довкілля, значно активізуються кримінальна, особливо WCC, та судова практики.

— Чи можна вже зараз оцінити перспективи практики щодо воєнних злочинів та відшкодування шкоди, заподіяної російською агресією? Які є вразливі точки?

— Наразі для України першочерговим питанням є забезпечення належної фіксації порушень прав людини внаслідок військової агресії з боку російської федерації та завданих матеріальних збитків із метою формування єдиного ефективного підходу, який забезпечить відшкодування постраждалим (репарації, судові процеси, списання активів за кордоном) та поновлення майнових прав людей.

Проте наразі такі механізми відсутні, що матиме негативні наслідки для постраждалих і позбавить можливості отримати відшкодування в потрібному розмірі. Адже саме належна фіксація факту руйнації (пошкодження) майна, підтвердження розміру збитків є першим важливим кроком для забезпечення доказової бази та подальшого відшкодування збитків.

За вказаними фактами правоохоронні органи України зареєстрували значну кількість кримінальних проваджень. Однак жодне з розслідувань не встановлює адресно для кожного потерпілого суму завданих збитків.

Держава намагається захистити майнові права українців, гарантуючи їм право на компенсацію або відшкодування шкоди за зруйноване чи пошкоджене майно шляхом застосування національних способів захисту. На практиці, звісно, нам ще далеко до отримання компенсацій, але вже сьогодні ми повинні зробити все, щоб зафіксувати відповідний факт і підготувати необхідні документи. Адже воєнні злочини не мають строку давності, і ми тільки на початку формування практики в цьому напрямі.

Так, прийнято Закон України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України», запроваджено програму «Відновлення» в електронному застосуванні «Дія».

Держава розробила механізм компенсації витрат на проведені ремонтні

роботи, однак щонайбільше 200 тис. грн, що в умовах ринку є лише способом підтримати постраждалих, особливо незахищених, однак не є відшкодуванням матеріальних збитків.

Воднораз під час практичного застосування прийнятих нормативно-правових актів у людей виникають численні запитання, особливо коли їхня ситуація виходить за межі стандартної. Зокрема, це стосується документального підтвердження права власності на пошкоджене/знищене майно (якщо правоустановчі документи оформлено до 1 січня 2013 року та відповідні відомості відсутні в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно), відновлення знищених документів, підтвердження розміру завданих збитків, долучення матеріалів фото-/відеофіксації (у разі відсутності доступу до знищеного/пошкодженого майна) тощо.

Таким чином, вироблення єдиного ефективного підходу й методики щодо належної фіксації збитків, завданих військовою агресією російської федерації, потребує невідкладного вирішення, оскільки саме це є необхідною передумовою подальшого забезпечення потерпілим компенсації збитків шляхом репарацій та контрибуцій.

— Який внесок робить сьогодні команда LES у перемогу України?

— Цей рік змусив кожного з нас протистояти небаченим досі викликам. І поки Україна впевнено тримає стрій, команда LES робить свій внесок у наближення нашої перемоги, продовжуючи здійснювати системну юридичну практику в нових реаліях, сплачуючи податки, зберігаючи робочі місця.

Враховуючи воєнні та євроінтеграційні виклики сьогодення, наша команда не стоїть осторонь нагальних проблем держави й громадськості: крім виконання системної адвокатської роботи, активно долучаємось до законодавчих ініціатив задля забезпечення підґрунтя для післявоєнного відновлення України, консолідації потенціалу як державних інституцій, так провідних юристів, науковців.

Також беремо участь в обговореннях нагальної проблематики юридичного ринку, бізнесу, діяльності правоохоронних і судових органів, притягнення агресора до відповідальності та відшкодування завданих збитків громадянам України й державі в цілому як на національних, так і на міжнародних платформах.

З початку повномасштабного вторгнення наша команда на системній та офіційній основі робить вагомий внесок у зміцнення обороноздатності нашої країни та наближення перемоги, але ця інформація не для піару і не для реклами. Добрі справи люблять тишу.